

A budapesti szállodások, vendéglősök és keresmárosok ipartársulata

ÉRTESITŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. — KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az „Értesítőt“ a társulat tagjai díjmentesen kapják.

MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER.

Szerkesztő: Poppel Miklós ipartársulati titkár.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Budapest, IX. ker., Lónyai-utca 22. szám

TELEPHON SZÁMA: JÓZSEF 22-70.

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert cégektől fogadunk el.

H I R D E T É S E K

a társulatnál: IX. ker., Lónyai-utca 22. szám alatt vétetnek fel.

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldal	50 kor. — fill.
Fél oldal	25 „ — „
Negyed oldal	12 „ 50 „
Nyolcad oldal	7 „ — „

Ipartársulati ügyek.

Meghívó.

A budapesti szállodások, vendéglősök és keresmárosok ipartársulata 1916. évi május hó 29-én, hétfőn délután 4 órakor tartja

XLII. évi rendes közgyűlését,

melyre az ipartársulat t. tagjait az alapszabályok 8. §-a értelmében ezennel meghívjuk.

A közgyűlést a „Hungária“ szálloda földszinti nagytermében fogjuk megtartani.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Az évi jelentés.
2. A számvizsgáló-bizottság jelentése
3. Az 1915. évi számadás.
4. Az 1916. évi költségvetés.
5. A felmentésre vonatkozó határozat.
6. Indítványok.

A napirendre fel nem vett indítványok az alapszabály 8. §-ának 4. pontja értelmében csak azon esetben tárgyalhatók a közgyűlésben, ha legalább öt nappal a közgyűlés előtt a választmánynak írásban beküldettek.

Az ipartársulat közgyűlésével kapcsolatban, az alapszabályok 12. §-a értelmében a temetkezési egyesület XXXIII. évi rendes közgyűlését is meg fogjuk tartani, melyre az egyesület t. tagjait tisztelettel meghívjuk.

A temetkezési egyesület közgyűlésének tárgysorozata:

1. Az évi jelentés.
2. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
3. Az 1915. évi számadás.
4. A felmentésre vonatkozó határozat.
5. Indítványok.

Budapesten, 1916. évi május hó 19-én tartott választmányi gyűlés határozatából

Glück Frigyes elnök.

Az ipartársulat választmányának évi jelentése az 1916. évi közgyűléshez.

Tisztelt közgyűlés!

Gyászos akkorddal kezdjük az 1915. évről szóló jelentésünket, hálás kegyelettel emlékezvén meg nagy halottunkról: Gundel Jánosról, kit a múlt év alkonyán elragadott tőlünk a halál, s ki 35 éven át népszerű elnöke majd tiszteletbeli, utóbb díszelnöke volt ipartársulatunknak.

Soha el nem évülnek iparunk modern fejlődésében szerzett kiváló érdemei és mindenha maradandó értékűek azok a nagyszabású humanitárius, kulturális, jótékony célú és szociális alkotások, melyek mint ipartársulatunk speciális közintézményei, mind az ő elnöksége idejében, részben az ő eszméi alapján, de mindig az ő nemes ambícióval telt lelkes közreműködésével létesültek.

A hajdani jelentéktelen kis ipartársulatból az ő erélyes és bölcs vezetése alatt közügyeinkre döntő befolyású hatalmas ipartársulat lett, anyagi erőforrásai is annyira meggyarapodtak, hogy ő ezeknek igénybevitelével szíve szerint áldozhatott jótékonyági hajlamainak.

Ő kezdeményezte és rendszeresítette a vendéglősök országos gyűléseit, hogy így valamennyien közvetlen érintkezésbe és állandó kartársi kapcsolatba jussunk egymással s a kartársi szeretet felébresztésének és ápolásának üdvös gondolatából született meg az országos szövetség, ennek keretében pedig legáldásosabb intézményünk az országos nyugdíjgyűlés, mely máris bőven osztja terebélyes nemes fájának tápláló gyümölcsét.

Az ő okos, takarékos és becsületos gazdálkodásának eredményét hirdeti ipartársulati székházunk és az ő fennkölt, humanus gondolkodásának, jó szívének ékes szószólói: az ipartársulat kezelésében lévő jótékony célú és kulturális rendeltetésű „alapítványok“ és a „menedékházalap“, melynek jótéteményeiért majdan sokan áldani fogják egykor az alap gyűjtőjét, kinek elmulását siratjuk, de akinek szelleme most is itt él közöttünk és akiért azzal a fohással fordulunk a Mindenhatóhoz: legyen áldott felejthetetlen Mesterünk emléke!

Felkérjük a t. közgyűlést, méltóztassék elhatározni, hogy ezen kegyeletos megemlékezésünket, melyben nagy halottunkért érzett gyászunk és az ő emlékének szentelt kegyeletünk nyer hű kifejezést, a mai közgyűlés jegyzőkönyvében megörökítsük.

Tisztelt közgyűlés!

A mi édes hazánkat is sanyargató háborus világban százsoros kötelességünk hazafiasan érezni és gondolkozni és így valóban igaza volt nagyérdemű elnökünknek, mikor a legutóbbi országos gyűlésünkön mondott megnyitó beszédében megkapó hazafias hevülettel jelentette ki, hogy „mindenekelőtt magyarok vagyunk,“ tehát illik a háboru okozta tengernyi bánattal és mérhetetlen szenvedéssel is foglalkoznunk.

A mult évi közgyűlésben előterjesztett jelentésünkben nemzetünk győzelméért fohászkodtunk Istenünkhöz és Isten meghallgatta könyörgésünket mert „megfogyva bár, de törve nem“ álljuk eddig a kemény harcot és ha nem is tudtuk még ellenségeinket mind letiporni, de fegyvereink csorbát nem szenvedtek, s a hős magyar honvéd dicsőségéről regél a világ!

Vérző szívvel, fájdalmas kegyelettel emlékezünk meg a haza védelmében elesett megszámlálhatatlan hősookról és mérhetetlen hálás szeretettel gondolunk a küzdő, szenvedő hősookra, kik a nagy élet-halál harcból majdan békét hoznak az emberiségnek.

Adja az ég, hogy a népek békevágya minélhamarabb teljesüljön!

A háborúval kapcsolatban a honvédelmi miniszterium, a hadsegélyző hivatal, a vöröskereszt egyesület és az Augusztus gyors segély alap jótékonyági felhívásait hivatalos lapunkban mind-mind közzétettük, pártoltuk és előmozdítottuk és minden hadsegélyezési actiót hazafias készséggel támogattunk.

Többek között közöltük a hadsegélyző hivatalnak a harctéren véghezvitt hőstettek pontos leírása, az elesett hősök halálára vonatkozó megbízható adatok és arcképek gyűjtése és beküldése tárgyában a hatóságokhoz és az ország egész közönségéhez intézett felhívását, sőt ezt megelőzőleg elnökünk korábbi javaslata folytán még külön is felhívtuk kartársainkat, hogy a háborús eseményekből minden oly mozzanatot, a legcsekélyebbet is, mely bennüket speciálisan érdekel s katonai szolgálatot teljesítő, vagy a harctéren küzdő kartársaink életével, esetleg halálával összefügg, ipartársulatunknak megörökítés végett történeti hűségben külön is jelentsék be.

Most is megismételjük e kérésünket, mert sajnálatos, eddig nem volt semmi eredménye, pedig az így összegyűjteni szándékolt adatok utódaink számára hazafias áldozatkészégünkről tanulságos történeti okmányt képeznének.

Nemkülönbön közzétettük és propagáltuk a hadi özvegyek és árvák otthonának felépítésére, továbbá

segélyalapjának gyűjtés útján való előteremtésére

a nemzeti áldozatkészég szobrára való adakozásra

a rokkant katonák segélyezésére, és

a harctéren küzdő katonáknak szánt szeretetadományok gyűjtésére vonatkozó felhívásokat mind, mind közöltük és támogattuk, sőt utóbbi felhívásra a választmány rendelkezési alapjából ezer koronát adtunk a Vöröskereszt egyesület szeretetadomány osztályának egy vagon ásványvizre az olasz harctéren küzdő katonáink számára.

A hadsegélyző hivataltól és a vöröskereszt egyesülettől hozzánk érkezett köszönetmondó levelek bizonyosságát képezik annak, hogy mi tőlünk telhetőleg teljesítettük hazafias kötelességünket.

Iparunk védelmében a mult évben is megtettük a lehető, hogy a sérelmeket és bajokat elhárítsuk iparunkról.

Mindjárt az év elején a keresetadó kivetésre tereltük kartársaink főfigyelmét és kioktattuk őket, hogy tekintettel a háború folytán iparunkra nehezedő üzleti pangásra, többnyire a megélhetésre is kevés minimális jövedelemre el ne mulasszák a kivető bizottság előtt személyesen megjelenni és az esetleg sérelmesnek talált kivetés ellen törvény adta felszólamlási és felebbezési jogukkal okosan élni, mert e jogaik elhanyagolása után, a jogorvoslati terminusok elmulasztásával nincs többé panasznak helye.

Az italmérségi illeték új 3 évi ciklusra érvényes kivetése alkalmából ugyancsak külön körlevélben felvilágosítottuk minden kartársunkat az egész kivetési eljárásról, a felebbezés módjáról és határidejéről.

S minthogy a kivetés sérelmes volta miatt általános volt a panasz iparunk terén, ennél fogva az illeték tételek indokolatlan magasabb osztályozása miatt alaposan megokolt, minden idevágó körülményre kiterjedő felterjesztést intéztünk a pénzügyminiszterhez, hivatkozván az italmérség nagymérvű esökkenésére, de különösen a nagy sörhiányra, azt kértük, hogy az illetéket az új kivetés teljes mellőzésével a háború végéig az előző ciklusban megállapított osztályozásban hagyja meg.

A gabonaneműek és a liszt reqirálásáról szóló kormányrendeletet annakidején szintén közöltük kartársainkkal és nehogy

a vendéglősök egyik nélkülözhetetlen élelmezési cikkükben a lisztben hiányt szenvedjenek, elnökünk személyes közbenjárásával nyomban lépéseket tettünk a székesfőváros hatóságánál a vendéglősök üzleti lisztszükségletének rendszeres kiutalványozása iránt.

A székesfőváros tanácsa a liszt utalványok kiszolgáltatathatása céljából minden vendéglős heti lisztszükségletének bejelentésére hívta fel ipartársulatunkat és mi beszerezvén ezen adatokat, ipartársulatunk tagjainak betűrendes névjegyzékével együtt beküldtük a székesfőváros tanácsának s ez alapon a lisztutalványozás akadálytalanul megtörtént; legalább semmiféle panasz ez ügyben nem érkezett hozzánk.

A liszt keverési arányáról, valamint később a keverési arány módosításáról, továbbá a kenyéradagok súlyának és árának megállapításáról, nemkülönbön a lisztkészletek bejelentéséről, és végül a korcsmai hiteI legújabb megállapításáról szóló hatósági rendeleteket megjelenésük idejében mind közöltük kartársainkkal.

A világháború természetes folyamánát képező gazdasági megpróbáltatások, az élelmi cikkek soha nem tapasztalt drágasága minden kötelességünkké tették a legkörülmétebb takarékossgot.

Ez okból elnökünk eszméjéből kiindulva, meggyőző és hazafias aggodalmainkat kifejező figyelmeztetésben felkértük kartársainkat, hogy félre téve minden önző versengést, egyedül a közérdeket tartva szem előtt, iparunkban a legszigorubb takarékossgot léptessék életbe és szép szerével különös gondot fordítsanak a közönség igényeinek mérséklésére és fokozatosan szüntessék meg a szakácsművészet minden termékével ékeskedő étlapokat; e helyett kedveltessék meg a közönséggel a jó tápszerekből, de kevés fogásból álló szerény egyszerű étkezést, mert így parancsolja ezt a hosszú háborúval kapcsolatban az okos előrelátás, a gazdaságos gondolkodás és azon emberséges és hazafias érzés, hogy ne lakmározzunk itthon, mikor véreink nélkülöznek és szenvednek ott a rettenetes csatákban.

A munkás betegsegélyző és balesetbiztosító pénztár önkényes, törvényellenes eljárása miatt panaszok érkeztek hozzánk, amennyiben a pénztár a vendéglőket is a balesetbiztosítására kötelezett üzemek közé akarja sorozni, s a vendéglősöket balesetbiztosítási díjak fizetésére akarja kötelezni, holott az 1907. évi XIV. t. c. kivételesen csakis a vasúti vendéglőket említi a balesetbiztosításra kötelezett üzemek között.

De még ennél is jog-, törvény- és igazsággellenesebb a pénztár azon eljárása, hogy az egyenes adósokon be nem hajtható biztosítási díj hátralékokat egyetemlegesen kivetni a vendéglősökre és rajtuk akarja behajtani.

Természetes dolog, hogy e hallatlan önkényes eljárás miatt panasz felterjesztést intéztünk a kereskedelmügyi miniszterhez.

A vendéglői árjegyzékek (étlapok) egynémely szabálytalan kiállítása miatt hatósági eljárás indult meg, mire a székesfőváros tanácsa határozatilag felhívta ipartársulatunkat, hogy kartársaink érdekében saját hatáskörünkben gongoskodjunk az árjegyzékek szabályszerű, helyes kiállításáról, nehogy a hatóság szigorú megtorló rendszabályokhoz legyen kénytelen nyulni.

Mi azonnal figyelmeztettük kartársainkat e szabályellenes ségek rendkívül káros következményeire, és iparunk reputációja, de főleg kinek-kinek saját érdekében komolyan ajánlottuk nekik, hogy a hatósági szabályrendeletnek iparunkra tartozó határozmányait szigoruan tartsák szemelött és azoknak megfelelően az ételek és italok árait minden nap — az esetleges változásokhoz képest — a legnagyobb pontossággal írják be az étlapba és különös gondot fordítsanak arra, hogy a bejegyzett áraknál magasabb árakat fel ne számítsanak.

A vendéglő üzletekben előfordult dohányjövédéki kihágásokról a pénzügyigazgatóság azzal a felvilágosítással értesítette ipartársulatunkat, hogy a kihágás elkövetői rendszerint csalók áldozatai voltak, akik kincstári dohánygyártmányok utánzatait, tehát hamisítványokat adtak el az illetőknek.

E csalókkal szemben a legnagyobb óvatosságra és az üzleti személyzet felett való éber örködésre intettük ipartársulatunk tagjait.

A fémtárgyak beszolgáltatásáról kiadott kormányrendelet félreértése nagy izgalmat okozott kartársaink körében, mire külön körlevélben megnyugtattuk kartársainkat, értesítvén őket, hogy elnökünk mint iparkamarai tag indítványt tett aziránt, hogy a kamara a kormányhoz felterjesztést intézzen és pártolja a vendéglősök azon kívánságát, hogy rézedényüknek legalább a fele használatukban maradjon.

Ez a kívánságunk a kamara közbenjárására teljesült is, mert a rézedényeknek tényleg csak 50%-át kellett beszolgáltatni és a beszolgáltatás alapját képező összeírási munkálatot a székefővárosi tanács megbízásából ipartársulatunk végezte.

A szeszes italok súly szerinti mérésének életbeléptetése érdekében a „Magyar szállós gazdák országos egyesülete” memorandummal járult a kereskedelemügyi miniszter elé.

A kereskedelemügyi miniszter az érdekelt szakkörök és így ipartársulatunk és az országos szövetség véleményét is kikérte ezen ügyben. Azonban a szakkörök véleménye, elsősorban elnökünk felszólalása folytán az iparkamaráé, az volt, hogy ily nagyhorderejű kérdés tárgyalására a mostani háborus idő nem alkalmas, minélfogva az ügy lekerült a napirendről.

A katonai szolgálatra alkalmasnak talált 42—50 éves kartársaink helyi kiképzése, esetleg helyi szolgálatra alkalmazása iránt — az elnökséghez érkezett kérelmek folytán — kérvényt intéztünk a honvédelmi miniszterhez, aki azonban e kérelmet elvi okokból nem találta teljesíthetőnek.

Az ipartársulat által fenntartott szakirányú tanonciskolában teljesített szakoktatás eredményéről az iskola igazgatósága múlt évi június hó 5-én kelt, terjedelmes és a mai nagy idők szellemével harmoniában álló szép jelentésben tökéletes részletességgel beszámolt s mi e jelentést ipartársulatunk hivatalos lapjában közöltük, hogy mindenkinél módjában legyen meggyőződni szakiskolánk működéséről és nagy hivatásáról.

El nem hallgathatjuk azonban, hogy az iskola fenntartása a háboru óta súlyos terhet ró ipartársulatunkra, mert az évenként rendezni szokott ipartársulati bál jövedelmétől elestünk. Ez érzékeny veszteségünket némileg pótolni akarván, felhívtuk mindazon kartársainkat, kik nem tagjai ugyan ipartársulatunknak, de tanoncaikat természetesen az ipartársulat által fenntartott szakiskolába járatták mert erre őket a törvény kötelezi, hogy a szakiskola fenntartási költségeihez legalább tandíj fizetéssel járuljanak hozzá.

Sajnálattal jelentjük, hogy igazságos és jogos kívánságunknak nem volt fogantatja.

Ingyenes munkaközvetítő irodánk ügykezelésében többféle nehézségek merültek ugyan fel, mindamelllett az ügymenet fennakadást nem szenvedett.

Ugyanis az intéző bizottság elnöke Kővári Jenő kartársunk katonai szolgálatra köteleztetvén, munkakörét ideiglenesen Jajczai János kartársunk volt szíves elvállalni, migsem ő is bevonult katonai szolgálatra és most Szabó Imre kartársunk irányítja a közvetítő működését.

A személyzetben már az első hadbavonulás után hiányok mutatkoztak s e hiányok az újabb bevonulások folytán természetesen megnövekedtek, ami a nyári évadban érezhető volt és még érezhetőbbé fog lenni még a női személyzetnél is, mert a női konyhaszemélyzet a vidékről nem lesz pótolható, amennyiben a vidéki nőknek lakóhelyüket elhagyni — a gazdasági munkák miatt — tilos.

Azonban mindezek ellenére reméljük, hogy intézetünk minden nehézséggel meg fog küzdeni.

Intézetünknek a munkaadók közül 319 tagja volt. A bevételek 9316 koronát a kiadások 10157 koronát tettek ki s a 700 K. hiányt az ipartársulattól kapott kölcsönből fedeztük.

Elhelyeztünk 4760 férfi és 6214 nő munkást, továbbá 5310 kiségitőt.

Az előadatok szerint intézetünk megfelelt feladatának minélfogva kérjük t. kartársainkat, pártolják intézetünket.

Az országos szövetséggel karöltve folytatni szokott tanácskozásaink és akcióink a háboru óta szintén szünetelnek, ami természetes dolog is.

Azonban a szövetség kiegészítő részét képező országos nyugdíj egyesület a múlt évben is Budapesten tartotta meg október hó 11-én rendes évi közgyűlését melyben az igaz-

gatóság jelentését és a zárószámadást tárgyalták és elfogadták, illetőleg jóváhagyták.

A számadásból kitűnik, hogy az egyesület vagyona Bokros Károly elnök okos és gazdaságos vezetése alatt immár egy millió koronára emelkedett és hogy az egyesület máris 5431 K 25 f. nyugdíjat és 2024 K végkielégítést fizetett ki a múlt évben.

Az évi jelentésből pedig megtudjuk, hogy az egyesület, karunk tradícióihoz hiven, hazafias kötelességét is teljesítette, amennyiben Glück Frigyes ipartársulati elnökünk javaslatára 100.000 koronát jegyzett a Magyar hadikölcsönre, azonkívül 200 korona díj lefizetésével alapító tagja lett a Magyar vöröskereszt egyesületnek és még 200 koronát adott hadsegélyezési célra.

Büszkék lehetünk a maga nevében egyedül álló nyugdíjegyületünkre.

A jótékonyt az elmúlt évben is nagy mértékben gyakoroltuk és pedig hadsegélyezés céljára 1000 koronát adtunk a választmány rendelkezési alapjából.

Segélyre az ipartársulat pénztárából 440 K 98 fillért, Malosik Antal alapítványából 485 koronát, Dreher Antal alapítványából 810 K 45 fillért a Részv. sörfőzde menedékházi adományának kamataiból 931 K 6 fillért, a munkanélküliek segélyalapjának kamataiból 65 koronát, mindössze tehát 2732 korona 49 fillért fizettünk ki.

Jóléti intézményeink támogatására 1665 K 53 fillért, szaklapok pártolására 224 koronát, szakoktatásra pedig 7035 K 52 fillért fordítottunk, így ipari kulturális és jótékony célra egészben 11657 korona 54 fillért áldoztunk és azt hisszük, hogy ezzel a mai nehéz viszonyok között megtettük a lehető legtöbbet.

Ipartársulatunk ügyvitelét és számvitelét a legszigorubb gondossággal teljesítettük és így kötelességünknek minden tekintetben megfelelni törekedtünk, minélfogva tisztelettel kérjük, hogy jelentésünket tudomásul venni és részünkre a felmentést megadni méltóztassék.

Budapest 1916. évi május hó 19-én tartott gyűlésből
a választmány.

Az ipartársulati számvizsgáló bizottság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Az ipartársulat 1915. évi számadását az alapszabály 16-ik §-a értelmében felülvizsgáltuk és pedig a számadási okmányokat a könyvekkel tételről-tételre összehasonlítottuk, azután lelkiismeretes számszaki vizsgálat által megállapítottuk, hogy a mérlegszámla 503.806 K 67 f. vagyon kimutatásával helyesen van összeállítva. A munkanélküliek segélyalapja azonban nem 3311 K 29 fillért, hanem 4439 K 77 fillért tesz ki. Ez a különbözet az 1916. évi könyvelésben fog kiegyenlített nyerni. A nyereség-veszteség számlában kimutatott 36418 K 28 f. bevétel és 36966 K 37 f. kiadás, megfelel a való tényállásnak.

Pénztárvizsgálat utján meggyőződünk arról is, hogy a mérlegszámlában feltüntetett készpénz, a takarékpénztárban elhelyezett pénzekről szóló betétkönyvek és az értékpapírosok a letéti jegyek bizonyossága szerint mind megvannak.

Ezek alapján tisztelettel kérjük, hogy az 1915. évi számadásra nézve a felmentvényt megadni méltóztassék.

Budapest, 1915. évi május hó 24-én.

A számvizsgáló bizottság: Schusztter Hugó, Glück E. János, Kedvessy Nándor.

Az ipartársulat 1915. évi „Mérleg számlája.”

TARTOZIK.

1915. dec 31.	Pénztár	---	---	---	1.498.39
"	"	"	Elhelyezett pénz	---	146.291.97
"	"	"	Értékpapíros	---	90.047.—
"	"	"	Ingatlan	---	265.503.31
"	"	"	Ingó	---	216.—
"	"	"	Óvadék	---	250.—
"	"	"	Tiszta vagyon	---	548.09
					összesen: 504.354.76

KÖVETEL.

1915. dec 31.	Annuitásos kölcsön	119.289·34	
" " "	Alapítványi	20.800—	
" " "	Menedékházalapi kölcsön	25.969·40	
" " "	Alapítványok	41.589·10	
" " "	Menedékházalap	167.741·72	
" " "	Tanoncotthonalap	9.884·97	
" " "	Munkanélküliek segélyalapja	3.311·29	
" " "	Müller Antal adománya	1.791·41	
" " "	Óvadék	250—	
" " "	Árfolyamkülönbözeti tartalék	5.619·05	396.246·28
" " "	Tiszta vagyon		108.108·48
	összesen:		504.354·76

Budapest, 1915. december hó 31.

Glück Frigyes elnök, Kommer Ferenc alelnök, Wilburger Károly pénztárnok, Poppel Miklós titkár, Maczkó Kálmán könyvszakértő.

A számvizsgáló bizottság átvizsgálta.

Budapest 1916. május hó 24-én.

Glück E. János, Schuszter Hugó, Kedvessy Nándor.

Az ipartársulat 1915. évi „Nyereség- és veszteség számlája.”

TARTOZIK.

1915. dec. 31.	Annuitásos kölcsön kamat	5.992·76	
" " "	Házadó	7.880·06	
" " "	Vizdíj	1.043·82	
" " "	Illetékegyenérték	1.255·60	
" " "	Házbér	842·60	
" " "	Szakiskolai költség	7.035·52	
" " "	Fizetések	3.888—	
" " "	Fűtés és világítás	251·82	
" " "	Bélyeg- és postadíj	598·68	
" " "	Közlekedési költség	52—	
" " "	Nyomtatvány	218—	
" " "	Írásdíj	95·76	
" " "	Szaklapok	724—	
" " "	Kölcsön kamat	1.798·80	
" " "	Biztosítási díj	184·65	
" " "	Temetési költség	865·70	
" " "	Vegyések	282·10	
" " "	Leírás	25—	
" " "	Segély	3.931·50	
	Összesen:		36.966·37

KÖVETEL.

1915. dec 31.	Házbérvédelem	27.359·40	
" " "	Beiratási díj	94—	
" " "	Tagsági díj	3.655—	
" " "	Tőke kamat	641·91	
" " "	Értékpapír kamat	1.209—	
" " "	Szakiskolai könyvek	230·77	
" " "	Egyéb	1.028·20	
" " "	Állami iskola-segély	1.000—	
" " "	Városi iskola segély	1.000—	
" " "	Iparkamarai-segély	200—	36.418·28
" " "	Tiszta vagyon		548·09
	összesen:		36.966·37

Budapest, 1915. december 31.

Glück Frigyes elnök Kommer Ferenc alelnök, Wilburger Károly pénztárnok, Poppel Miklós titkár, Maczkó Kálmán könyvszakértő.

A számvizsgáló bizottság átvizsgálta és helyesnek találta.

Budapest, 1916. május 24-én.

Glück E. János, Schuszter Hugó, Kedvessy Nándor.

Az ipartársulat 1916. évi költségvetése.

SZÜKSÉGLET:

Házteher kamat	6.000—
Házfenntartás	200—
Házadó	7.880—
Vizdíj	600—
Illetékegyenérték	1.255—
Házbér	842—
Szakiskola	7.000—
Fizetések	3.888—
Fűtés és világítás	250—
Bélyeg és postadíj	300—
Közlekedés	50—
Nyomtatvány	218—
Írásmunka	240—
Szaklapok 200 + 50 + 12 + 12	274—
Kölcsön kamat	1.798—
Segély	3.105—
Összesen:	33.900—

FEDEZET:

Házbérvédelem	27.000—
Beiratási díj	100—
Tagsági díj	3.600—
Kamat	1.000—
Állami iskolasegély	1.000—
Városi	1.000—
Iparkamarai	200—
Összesen:	33.900—

Budapesten, 1916. évi május hó 19-én tartott választmányi gyűlésből.

A választmány.

Alapítványok 1915. évi számlája.

TARTOZIK:

Kommer Józsefné alapítványa segélyezés céljára 1885. aug. 31.	200—
Kammer Ernő alapítványa a szakiskola céljára 1892. dec. 10.	1.000—
Gundel János alapítványa ugyanazon célra 1894. jun. 22.	2.000—
* Dreher Antal alapítványa tönkrement vendéglősök segélyezésére 1895. márc. 31.	20.000—
Rajágh Lajos alapítványa a szakirányú tanonciskola céljára 1896. nov. 13.	200—
Fenkel Gyula alapítványa ugyanazon célra 1896. nov. 1.	200—
Müller Antal alapítványa ösztöndíjra a magyar nyelvben legjobb előmenetelű idegenajku szakiskolai tanuló részére 1901. jun. 19.	200—
Rothauser Márk alapítványa a szakirányú tanonciskola céljára 1902. okt. 2.	500—
Szemere Miklós alapítványa ugyanazon célra 1902. dec. 5.	500—
Pelzmann Ferenc alapítványa ugyanazon célra, 1905. márc. 24.	500—
* özv. Törley Józsefné alapítványa vidéki szakirányú tanonciskolai ösztöndíjra 1907. aug. 24.	2.000—
Lamatsch Sándor alapítványa a szakirányú tanonciskola céljára	20—
*) Malosik Antal alapítványa segélyezés céljára 1907. febr. 23.	10.000—

Átvitel 37 320.—

* A Dreher alapítvány valamint a Malosik alapítvány kamatai rendszerint minden évben kiosztatnak a segélyért folyamodók között. özv. Törley Józsefné alapítványának kamatai valamelyik vidéki szakirányú tanonciskolának ösztöndíjra adatnak ki.

A többi alapítványok kamataiból jutalom könyvnek, stb. vásároltatnak.

	Áthozat	37.320.—	
Glück-Neményi alapítvány a szakirányu tanonciskola céljára 1913. jun. 19.		400.—	
Kamatok:			
1914. év végén	2.576.64		
1915. évről	1.908.23	4.484.87	
		<u>42.204.87</u>	
Átmeneti kamat	253.—		
		<u>42.457.87</u>	
Árfolyam-veszteség az értékpapíroknál	868.77		
		<u>41.589.10</u>	

KÖVETEL:

A Magy. orsz. központi takarékpénztárban elhelyezett pénz:			
a 83,874. sz. könyvön	1.234.01		
a 86,921. sz. könyvön	470.86		
a 87,871. sz. könyvön	800.—	2504.87	
Az ipartársulatnak 1909. évi nov. hó 1-én kölcsön adott összeg 10200 K. né. Magy. orsz. közp. takpt. 4 1/2 %-os záloglevél vételárban		20.000.—	
		9.997.77	
Készpénz a pénztárban		2.23	
10,000 K. né. Magyar hadikölcsön kötvény vételárban		9.700.—	
		<u>42.204.87</u>	
Átmeneti kamat:	253.—		
		<u>42.457.87</u>	
Értékpapíros árfolyam-veszteség	868.77		
		<u>41.589.10</u>	

Budapest, 1915. december 31-én.

Glück Frigyes elnök, Kommer Ferenc alelnök, Wilburger Károly pénztárnok, Poppel Miklós titkár,
A számvizsgáló bizottság felülvizsgálta és helyesnek találta.

Budapest, 1916. május hó 24-én.

Glück E. János, Schuszter Hugó, Kedvessy Nándor.

Menedékházalap 1915. évi számlája.

TARTOZIK:

Gundel János	adománya 1897.	IV/ 8.	1.000.—
Bereczki Lajos	"	IV/26.	200.—
Petanovits József	"	V/ 5.	1.000.—
Thonet testvérek	"	VI/ 5.	2.000.—
Horváth Nándor	" 1898.	V/ 3.	4.000.—
Kommer Ferenc	" 1899.	I/10.	1.000.—
Az ipartársulat	"	V/10.	22 317.90
Mezey és társa	"	XI/23.	100.—
Reutter Nándor	"	XII/27.	1.000.—
Törley József	"	XII/29.	200.—
Förster és Páris	" 1900.	V/ 3.	80.—
Pilseni serfőző részv.-társ.	"	V/ 3.	100.—
Granichstädten és Littke	"	VI/31.	50.—
Sprung János	"	VIII/12.	100.—
Hubert I. E.	"	XI/ 3.	1.000.—
Ungár Mór	"	XI/13.	40.—
Belatiny Artur	"	XII/ 3.	1.000.—
Kommer Antal	" 1901.	II/27.	400.—
François Lajos	" 1902.	VII/ 8.	500.—
Kammer Ernő örökösei	" 1903.	X/31.	1.000.—
Glück-Szuly	" 1904.	I/ 8.	2.000.—
"Kisten" pincér asztaltárs.	"	XI/23.	200.—
Révész N.	" 1905.	III/31.	50.—
Spalt Mátyás	"	V/ 5.	200.—
		Átvitel	39 537.90

	Áthozat	39.537.90	
Malosik Antal	1997.	II/ 4.	2.000.—
Brückner és Petanovits	"	V/18.	100.—
Dökker Ferenc	"	IX/ 4.	50.—
özv. Törley Józsefné	"	IX/10.	3.000.—
Első magy. részv. serf.	"	XII/ 9.	20.000.—
Littke Ernő	1908.	V/20.	2.000.—
Müller Antal	"	1910. XII/17.	500.—
François Lajos	"	1911. XII/20.	1.000.—
Nosek Ignác	"	1912. XII/31.	10.—
Dökker Ferenc	"	1913. X/28.	500.—
Kneffel Béla	"	XII/22.	400.—
özv. Törley Józsefné 10,000 K. adományának két részlete 1914. I/12.			2.000.—
Littke E. 2500 K. adományának két részlete			1.000.—
Kamarás Mihály adománya 914. IV/22.			1.000.—
Pécs-Baranya-megyei vendéglős ipartársulat adománya 1914. V/22.			172.14
A budapesti serfőzdek 300,000 K. adományának első részlete 1915. VI/23			60.000.—
Schumitzki Vencel adománya 1915. XI/11.			300.—
			<u>133.580.04</u>
Kamat 1914. év végén:		21.856.47	
Kamat 1915. évről:		5 164.51	27 020.98
Átmeneti kamat az értékpapirosokra			820.—
özv. Törley Józsefné adományának még törlesztetlen része		8.000.—	
Littke E. adományának még törlesztetlen része		1.500.—	9.500.—
			<u>170.921.02</u>
Értékpapír árfolyam-veszteség:			3.179.30
			<u>166.741.72</u>

KÖVETEL:

A Magy. orsz. közp. tak. pénztárban elhelyezett pénz:			
a 86811. sz. könyvön	10.632.95		
Folyó számlán?	61 322.—	71.954.95	
Az ipartársulatnak 1910. évi január hó 13-án kölcsön adott összeg 10200 K. né. 4 1/2 %-os záloglevél vételára		19.850.02	
Ugyanott folyó számlán	149.98	20.000.—	
Ugyanott folyó számlán		1.22	
13800 K. né. ugyanolyan záloglevél vételára		13.574.28	
Hazai takpt. egy. 4 %-os kötvény Magyar hadikölcsön kötvény vételára (30000 K. né.)		1.000.—	
		<u>29.100.—</u>	
			160.601.02
Átmeneti kamat az értékpapirosokra		820.—	
özv. Törley Józsefné 10000 K. adományának még nem törlesztett része		8.000.—	
Littke E. 2500 K. adományának még nem törlesztett része		1.500.—	
		<u>170.921.02</u>	
Értékpapíros árfolyam-veszteség		3.179.30	
		<u>167.741.72</u>	

Budapesten, 1915. december 31-én.

Glück Frigyes elnök, Kommer Ferenc alelnök, Wilburger Károly pénztárnok, Poppel Miklós titkár,
A számvizsgáló bizottság átvizsgálta és helyesnek találta.
Budapest, 1916. május hó 24-én.

Glück E. János, Schuszter Hugó, Kedvessy Nándor.

* Az első magyar részvény serfőződe 20.000 korona adománya kamatainak felét — az adománylevél rendelkezéséhez képest minden évben az Országos nyugdíj egyesületnek átadja az ipartársulat, másik felét pedig kiosztja segélyre.

A temetkezési egyesületi számvizsgáló bizottság jelentése az 1915. évi közgyűléshez.

Tisztelt közgyűlés!

Égyesületünk 1915. évi számadását az alapszabály 21-ik §-a értelmében átvizsgáltuk és pedig a számadási okmányokat a könyvekkel tételről-tételre összehasonlítottuk és így megállapítottuk, hogy egyesületünknek az 1915. évben 1.844 K 49 f. bevétele és 1.719 K kiadása, tehát 125 K 49 f. tiszta jövedelme volt.

Pénztárvizsgálattal meggyőződünk arról is, hogy a vagyonszámlában szereplő értékek, ugymint: 171 K 34 f. készpénz és 4.727 K 16 f. takarékpénztári betét, valamint 4.200 K né. Pesti hazai első takarékpénztár egyesületi kötvény, hiány nélkül meg van.

Az ügykezelést is teljesen rendben találtuk, minélfogva javasoljuk, hogy egyesületünk vezetőségének az 1915. évi számadásra a felmentvényt megadni méltóztassék.

Budapest, 1916. évi május hó 24-én.

A számvizsgáló bizottság:

Glück E. János, Schusztér Hugó, Weisz Antal.

A temetkezési egyesület 1915. évi nyereség veszteség számlája.

TARTOZIK.

Temetési illetmény	480.—
Házbér	400.—
Fizetések	768.—
Közlekedési költség	36.—
Nyomatvány	35.—
Jövedelem mint egyenleg	125.49
Összesen:	1.844.49

KÖVETEL.

Tagsági díj	1.476.—
Értékpapíros-kamat	168.—
Takarékpénztári-kamat	200.49
Összesen:	1.844.49

Budapest, 1915. december hó 31-én.

Glück Frigyes elnök, Kommer Ferenc alelnök, Wilburger Károly pénztárnok, Poppel Miklós titkár.

Az egyesület számvizsgáló bizottsága felülvizsgálta és helyesnek találta.

Budapest, 1916. év május hó 24-én.

Glück E. János, Schusztér Hugó, Weisz Antal, számvizsgálók.

A temetkezési egyesület 1915. évi vagyon számlája.

Dec. 31. Készpénz	171.34
" " A Magyar országos központi takarékpénztárban a 83875. sz könyvre elhelyezett tőke	4.727.16
" " Pesti hazai takarékpénztár egyesületi 4200 K névértékű 4%-os kötvény vételára	3.970.84
Összesen:	8.869.34
" " 1914. évben volt	8.793.85
Szaporodás:	125.49

Budapest, 1915. december hó 31-én.

Glück Frigyes elnök, Kommer Ferenc alelnök, Wilburger Károly pénztárnok, Poppel Miklós, titkár.

Az egyesület számvizsgáló bizottsága felülvizsgálta és helyesnek találta.

Budapest, 1916. május hó 24-én.

Glück E. János, Schusztér Hugó, Weisz Antal.

Az ipartestületi munkaközvetítő ügyeit jelenleg Szabó Imre kartársunk intézi sziveségből.

DREHER ANTAL SERFŐZŐDÉI RÉSZV.-TÁRS.

Ászok-, Márciusi Kiviteli Márciusi

(világos és sötét)

(barna)

S E R.

Megrendeléseket

a főzde mindenkor pontosan és a legnagyobb figyelemmel — az összeg előleges beküldése vagy utánvétele mellett — teljesít.

Nagyobb mennyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

DREHER ANTAL SERFŐZŐDÉI RÉSZV.-TÁRS.

KORONA

(ála Pilseni)

Dupla Márciusi

és

Bakser.

A városligeti artézi gyógyforrás vize 970 méternyi mélységből 73-tól 92°C hőfok mellett törvén elő, föltétlenül bakteriummentes, s általunk lehűtve természetes állapotban, valamint szénsavval telítve mint „ILONA” artézi savanyuviz lesz forgalomba hozva. Tiszta izes és szénsav-tartalmánál fogva kitünő üdítő ital borral vegyítve igen kellemes.

2 liter ára 24 fillér házhoz szállítva. Rendelési cím: „Artesia” részvény-társaság, Budapest, VII., Egressy-ut 20/c. Telefon 50-72.

A székesfőváros városligeti Artézi-gyógyforrás bérlői.

MATTONI GYÓGY- ÉS VIZGYÓGY-INTÉZETE

GISSHÜBLER-PUCHSTEIN

Karlsbad mellett.

A MATTONI-féle giesshübler savanyuviz eredési helye.

Pneumatikus- és belélegző-kurák.

Mell- és idegbetegek, üdülők, rheumatikusok stb. számára.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
természetes égvényes
SAVANYÚVIZ.

TRANSYLVANIA SEC

LOUIS FRANÇOIS & CO.

Budafok. esászári és királyi udvari szállítók
Fülöp Szász Coburg Góthai Herceg Ő Fensége szállítói. Budafok.

* 16 elsőrendű kitüntetés *

VÉDJEGY

* * Hors Concours * *

FŐRAKTÁR:
BORHEGYI FERENC
Telephon sz. 35-79.
Budapest, V., Gizella-tér 1.

VEZÉRKÉPVISELŐK:
RUDA és BLOCHMANN
Telephon sz. 36-66.
Budapest, V., Akadémia-utca 16.

Sürgöncim: FRANCOIS BUDAFOK.

Telefon BUDAFOK 15. szám.

TÖRLEY PEZSGŐ.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY SÉRFOZÓDE BUDAPEST—KÖBÁNYÁN.

Fennáll 1854. év óta.

Az 1900. évi párisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetészt nyert.

DISZOKMÁNY. 1885.

JURY-TAG 1896.

Igazgatóság és városi iroda: VIII., ESTERHÁZY-UTCA 6. szám.

Gyártelep és központi iroda: X., KÜLSŐ JÁSZBERÉNYI-UT II. sz.

Ajánlja: ászok, király, márciusi világos, márciusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márciusi világos és sötét, bak- és tavaszi idény-sörét, továbbá saját töltésű palacksöreit a legujabb technikai berendezésekkel felszerelt kőbányai palack-sör osztályából.

Ezen a legujabb technikai berendezésekkel fölszerelt sörfőzödénknek évi gyártási képessége 1,000.000 hektoliter.

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Aradon, Szegeden, Miskolcon, Kolozsváron, Nagyváradon, Nyiregyházán, Temesváron és Debrecenben vannak.

Hordósör-megrendelés: Budapestre, telefon-szám József 4—29.

Hordósör-megrendelés: Vidékre, telefon-szám 52—60.

Palacksör-megrendelés: telefon-szám 56—58.